

ДОСЛІДЖЕННЯ ГІБРИДНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У 2020 році пандемія Covid-19 викликала експоненційний розвиток та дослідження різних гібридних моделей навчання, обумовлених реакцією освітян (та інших) на обмежувальні заходи соціального дистанціювання та локдауни в освітніх установах. Гібридна модель навчання, що комбінує навчання частково вдома (онлайн) та частково в закладах освіти (оф-лайн), стала реакцією на потреби у більш гнучких формах навчання, більш доступних ресурсах та неперервному професійному розвитку в більшості сфер зайнятості. Ця робота розглядає основні тенденції гібридної моделі навчання та її вплив на майбутнє навчання в умовах викликів та на великій часовій шкалі.

Ключові слова: дистанційне навчання, гібридна модель, гнучкі форми навчання, освіта з Covid-19.

Abstract

In 2020, the Covid-19 pandemic has sparked exponential growth and research into various hybrid learning models driven by the response of educators (and others) to restrictive social distancing measures and lockdowns in educational institutions. The hybrid learning model, which combines learning partly at home (online) and partly in educational institutions (offline), has become a response to the needs for more flexible forms of learning, more accessible resources and continuous professional development in most fields of employment. This paper examines the main trends of the hybrid model of learning and its impact on the future of learning in a challenging environment and on a large time scale.

Keywords: distance learning, hybrid model, flexible forms of learning, education with Covid-19.

Вступ

У 2011 році дослідники зазначили, що комбінація очного та онлайн-навчання стане нормою, оскільки технології в освіті все більше стають не просто частиною, а повністю вплетеними в навчальний процес. У 2020 році спостерігалось значне розширення та вивчення різних гібридних моделей навчання, що відбулося відповідно до реакції освітян на пандемію Covid-19. Обмежувальні заходи, пов'язані з соціальним дистанціюванням та карантинном у навчальних закладах, спонукали до прискорення використання нових технологій у навчанні. Нові моделі навчання були введені з метою забезпечити кращі можливості в освіті, розширивши вибір форми навчання студентами, які можуть обирати між заняттями в аудиторії або онлайн.

Новий підхід, запропонований гібридною моделлю, є рішенням в умовах обмежувальних заходів, але також потрібно ретельно вивчити його наслідки для майбутнього навчання. Традиційний розріз між навчанням у школі або університеті та дистанційним навчанням поступово зникає. Гібридний підхід акцентується на комбінації особистої присутності на лекціях в аудиторіях та дистанційно через інтернет ресурси, і опрацювання навчальних матеріалів віддалено. Розвиток технологічних застосунків, розширення доступу до мереж, як провідних, так і бездротових, росту магістралей оптичних волокон і мобільних мереж, а також зниження вартості обладнання та послуг з'єднання — усе це значно поліпшує можливості синхронного та асинхронного зв'язку та навчання, розширює можливості для інтерактивності та співпраці. Доступ до великої кількості ресурсів в Інтернеті та можливість безпосереднього контакту з іншими без врахування географічних обмежень відкриває перед багатьма людьми і установами нові шляхи навчання, що краще відповідають особистим, професійним і робочим потребам студентів.

Результати дослідження

Гнучкі гібридні моделі базуються на чотирьох основних принципах, що керують дизайном навчального процесу: свобода вибору для студентів, еквівалентність результатів, повторне

використання допоміжних матеріалів та здатність адаптуватися до різних режимів участі. Ці моделі спрямовані на створення спільноти навчання, яка поєднує фізичний простір з онлайн учнями, що співпрацюють та обмінюються з різних місць. Проте є нюанс налаштування цього фізичного простору, що вимагає певної інфраструктури та технічних знань щоб забезпечити одночасну участь студентів у заняттях незалежно від їхнього місця навчання.

Нова гібридна форма навчання вимагає впровадження не тільки технологічних інструментів, але і педагогічних стратегій. Особливу увагу також слід приділяти педагогічним рішенням щодо того, як залучити учнів шляхом активного навчання та стимулювати участь в навчальному процесі. Свобода вибору студентом щодо відвідування може ненавмисно повторювати деякі небажані практики відвідування лекцій віч-на-віч, за яких студенти просто вирішують не відвідувати певні лекції. Щоб максимально використати переваги нової моделі навчання, ось короткі тези щодо найкращого застосування гнучкого гібридного підходу:

1. Використовуйте стратегії активного навчання, коли студенти виконують завдання для покращення розуміння та інтеграції знань, наприклад, онлайн-завдання до, під час або після уроку.

2. Сприяти спільному навчанню та командній роботі для посилення взаємодії студентів і спільного формування знань, особливо в синхронному навчанні, наприклад, через онлайн-голосування для висловлення думок або спільного документа для внесення ідей у режимі реального часу.

3. Прийміть стратегію «класної кімнати з розбіжностями», щоб краще інтегрувати диференційовані шляхи особистої та онлайн-синхронності для співпраці, обговорення та оцінювання, одночасно використовуючи асинхронну індивідуальну та групову роботу для формування базових знань та почуття спільноти.

4. Збагатіть досвід короткими відео, симуляціями, іграми та інтерактивним вмістом, деякі з яких можуть бути створені учнями.

5. Запропонуйте доступні інструменти для нотаток, реєстрації подій, рефлексії.

6. Забезпечте формувальний зворотній зв'язок і заохочуйте самооцінку та оцінку колег, наприклад, коментарі та пропозиції на форумі чи спільному місці для написання.

Гібридна модель освіти має на меті готувати висококваліфікованих фахівців, які можуть швидко адаптуватися до змін у професійному середовищі та набувати нові знання і навички протягом усього життя. Це вимагає не лише змін у методиках викладання, але й адаптації інфраструктури, підготовки викладацького складу та розвитку інформаційно-технологічної підтримки.

Висновки

Впровадження гібридних моделей, стало особливо актуальним у зв'язку з пандемією. Існує багато позитивних аспектів, які варто відзначити. Для початку, ця модель стимулює активність учнів та надає більше можливостей для інтерактивного навчання. Пандемія показала, що вони можуть бути ефективним інструментом для забезпечення неперервності навчального процесу навіть у складних умовах.

Проте виклики впровадження гнучких гібридних моделей навчання включають необхідність розвитку навичок саморегуляції та цифрових навичок у студентів, а також підготовку вчителів до роботи в нових навчальних середовищах. Такі моделі також потребують інституційної підтримки та уваги до стратегічного планування з боку навчальних закладів. Звичайно, для повноцінної оцінки їх ефективності та задоволеності вчителів і учнів потрібні додаткові дослідження, які повинні бути спрямовані на вивчення контексту та особливостей реалізації гібридних моделей, в тому числі дослідження успішності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вербівський, Д. (2023). Інноваційні технології в закладі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, 2 (53), 30–33.
2. Хома, Т. (2020). Активні методи навчання в педагогіці вищої школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 3, 69, 149–152.
3. Norberg, A., Dziuban, C. D. & Moskal. (2022). An early article that foresaw widespread adoption of hybrid learning

enabled by technology. *On the Horizon*, 19(3), 207-216. URL: <https://doi.org/10.1108/10748121111163913>.

4. Beatty, B. J. (2019). A concise practical digital book for flexible hybrid learning design. Implementing student-directed hybrid classes. EdTech Books. URL: <https://edtechbooks.org/hyflex>.

5. Дяченко-Богун, М. (2014). Активні методи навчання у вищому навчальному заклад. *Витоки педагогічної майстерності*, 14, 74–79.

Грбчак Назарій Віталійович – аспірант групи 172-23а, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nazarii.hrabchak@gmail.com

Nazarii V. Hrabchak – postgraduate of 172-23a group, Faculty of Information Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nazarii.hrabchak@gmail.com